

Leo Bormans

met illustraties van Sebastiaan Van Doninck

GELUK. / **2**
voor kinderen
VRIENDSCHAP

Warme verhalen over echte vrienden

VRIENDEN GEVEN ONS VLEUGELS

Dit boek gaat over vogels, geluk en vriendschap. En over onszelf.

Hoe herken je een vogel? Wat hebben alle vogels gemeen? Leggen ze eieren? (Er zijn ook dieren die eieren leggen en toch geen vogel zijn, zoals slangen.) Kunnen ze vliegen? (Er zijn ook dieren die vliegen en toch geen vogel zijn, zoals muggen.) Vogels herken je aan deze eigenschap: het zijn dieren met veren.

Hoe herken je mensen? Welke eigenschappen hebben alle mensen gemeen?

En waarin verschillen ze dan precies van vogels? Vogels bouwen graag een warm nest, net zoals mensen een huis bouwen. Ze spelen en ze werken. Ze maken vrienden en ze maken ruzie. Net als mensen. Of ze ook gelukkig zijn, weten we niet echt. Al horen we vaak wel aan hun liedjes of ze blij of bang zijn. Waarschijnlijk is ‘gelukkig willen zijn’ typisch iets voor de mens.

Het eerste boek uit de reeks *Geluk voor Kinderen* is gebouwd op de tien sleutels van geluk zoals ze geformuleerd zijn door de onderzoekers van The London School of Economics: doelen stellen, relaties aangaan, open zijn en zin geven, opmerken en waarderen, jezelf zijn, geven, emoties tonen, je lichaam gezond houden, nieuwe dingen uitproberen en veerkracht opbouwen. Telkens neemt een andere vogel je mee op een avontuur waarin hij zo’n gelukssleutel vindt.

Dit tweede boek gaat over vriendschap. Goede vrienden zijn belangrijk voor een gelukkig leven. Als kinderen over geluk vertellen, noemen ze (net als volwassenen) weinig materiële dingen. Ze vertellen vaker hoe prettig het is om samen te zijn met vrienden. Sommige kinderen hebben geen vrienden. Sommigen hebben er één. Anderen hebben er heel veel. Dat is ook zo bij volwassenen en bij vogels. Het doet er niet toe hoeveel vrienden je precies hebt. En als je er nu geen hebt, komt er vast nog wel iemand op je weg. Dit boek toont je hoe je ‘vriend kunt zijn en blijven’. Want nog belangrijker dan ‘vrienden hebben’ is ‘vrienden zijn’.

We volgen tien vogels die telkens een nieuwe eigenschap ontdekken van goede vrienden: elkaar aanmoedigen, vriendelijk zijn, samenwerken, elkaar helpen, nieuwe vrienden maken, samen leuke dingen doen, je veilig voelen bij elkaar, graag samen zijn, openstaan en elkaar aanvullen. De vogels bestaan echt en vertonen meestal ook in het echte leven eigenschappen die in het verhaal aan bod komen. Daarover lees je na elk verhaal meer.

Dit is een (voor)lees-, luister- en doeboek. Voorlezen maakt ons gelukkig. We bouwen dan samen een warm nest en duiken in het verhaal. Na elk verhaal komen er tien vraagjes. Ze zijn geen test. Het is gewoon een leuke manier om nog wat langer na te genieten van het verhaal. Heb je alles goed gehoord en begrepen? En hoe kun je het verhaal toepassen in je eigen leven? Er staat ook telkens een vraag bij voor de voorlezer. Je beleeft dit boek namelijk het best samen. Elk verhaal is een kans om het samen met kinderen te hebben over de ingrediënten van oprecht geluk en warme vriendschap. Vertel erover aan elkaar. Doe nadien samen een opdracht en leer steeds beter ‘een vriend zijn’.

De inzichten uit dit boek zijn gebaseerd op het wetenschappelijk onderzoek naar geluk, hoop, relaties en levenskwaliteit, zoals je dat kunt vinden in de boeken voor volwassenen: *Geluk. The World Book of Happiness*, *Liefde. The World Book of Love* en *Hoop. The World Book of Hope*. Bij *Geluk voor Kinderen* hoort ook een spel: *De Geluksvogels*. Het is een verrassend ervaringsspel voor kinderen én volwassenen. We worden er samen gelukkig van. Ontdek er alles over op www.degeluksvogels.com.

Lekker voorlezen?

TIEN TIPS

1. Je kunt voorlezen op elk moment van de dag. Voor het slapengaan is één mogelijkheid.
2. Neem er de tijd voor. Maak het rustig en gezellig. Ga dicht bij elkaar zitten.
3. Houd het positief. Zeg nooit dat je een kind zult straffen door ‘niet voor te lezen’.
4. Geniet er zelf van. Zorg dat het kind voelt dat jij het ook leuk en spannend vindt.
5. Las korte pauzes in. Maak het af en toe stil en zeg niets. Wacht even na een vraag.
6. Spreek alle woorden duidelijk uit. Stel een kleine vraag als de aandacht verslapt.
7. Lees sommige zinnen traag, andere sneller. Boots geluiden na.
8. Kijk niet enkel naar de tekst. Maak ook regelmatig oogcontact met het kind.
9. Maak tijd voor vragen van het kind. Stel nadien ook zelf vragen. Praat gezellig na.
10. Stop niet met voorlezen als kinderen zelf kunnen lezen. Voorlezen is voor elke leeftijd.

Inhoud

TIEN VERHALEN OVER VRIENDSCHAP

VRIENDEN MOEDIGEN ELKAAR AAN → *Saxi* – Nachtegaal.....13

VRIENDEN ZIJN VRIENDELIJK → *Parus* – Koolmees.....16

VRIENDEN WERKEN SAMEN → *King* – IJsvogel.....21

VRIENDEN HELPEN ELKAAR → *Pluvia* – Krokodilwachter.....26

VRIENDEN MAKEN NIEUWE VRIENDEN → *Dudeljo* – Wielewaal.....31

VRIENDEN DOEN LEUKE DINGEN SAMEN → *Podi* – Fuut.....37

VRIENDEN VOELEN ZICH VEILIG BIJ ELKAAR → *Ture Luur* – Tureluur.....40

VRIENDEN ZIJN GRAAG SAMEN → *Gira* – Koekoek.....45

VRIENDEN ZIJN OPEN VOOR ELKAAR → *Takka* – Pinguïn.....49

VRIENDEN VULLEN ELKAAR AAN → *Yin en Yang* – Kraanvogels.....54

Saxi

Saxi is ziek. Hij hoest en proest. Zijn vleugels hangen slap op zijn rug. Zijn pootjes trillen. De veren van zijn staart bewegen niet. Hij ligt in het nest van zijn vriendje Turdi. Die kijkt een beetje triest naar hem. Buiten waait de wind door de haag. Het nest schudt.

Baf! Er valt een eikel uit de grote boom naast het nest. Baf! Baf! Allemaal eikels. Turdi spreidt zijn vleugels over Saxi. Baf! Net op tijd. Anders had Saxi een eikel op zijn kop gekregen. En het dondert nu al zo hevig tussen zijn oren. Saxi voelt zich een slappe mus. Ze hadden al lang naar een warm land moeten vertrekken. Maar Saxi is te zwak om zo ver te vliegen.

Hij luistert naar de wind. Aan de andere kant van de haag hoort hij kippen scharrelen, klokken en tokken. Een haan kraait. Een zwaluw vliegt laag over de haag. Hoog in de lucht hangt een valk. Die is klaar om zich als een steen te laten vallen en een muis te vangen in het veld.

‘Ik kan niks’, zucht Saxi. ‘Ik kan helemaal niks. Een kip kan tenminste klokken. Een haan kan kraaien. Zwaluwen kunnen heel hoog en heel laag vliegen. Valken kunnen muizen vangen. En ik? Ik lig gewoon in het nest.’ Hij kucht en voelt zich een nul zo groot als een ei.

Turdi trekt met zijn bek aan de eikenbladeren. Hij maakt een gat in het nest. Snotsj. Snotsj. De wind is gaan liggen. Er komt een zonnestraal door het gat. Saxi voelt de warme lucht naar binnen stromen. Turdi begint te zingen. Er komt nog meer zonlicht in het nest. Turdi zingt nog hoger en nog mooier. De zon schijnt op hun staarten. Ze kleuren helemaal rood.

Saxi kijkt naar de witte keel van Turdi. De veertjes trillen.
Turdi kan heel goed zingen.
‘Jij kunt dat ook’, zegt Turdi.
‘Dat kan ik niet’, zegt Saxi.

Turdi zingt alsof hij een laddertje opgaat. Do re mi fa sol la si do. Do re mi fa sol la si do. Saxi wordt er helemaal blij van. Dan komt Turdi het laddertje weer af. Si la sol fa mi re do. Saxi moet lachen. Hij krijgt er rode wangen van.

‘Do do re do’, zingt Turdi.
 ‘Do’, zingt Saxi.
 ‘Do do re do’, zingt Turdi.
 ‘Do do’, zingt Saxi.
 ‘Do do re do’, zingt Turdi.
 ‘Ik kan het niet’, zegt Saxi. Zijn keel zit helemaal dicht. Alsof er een eikel in zit. Hij zucht.
 ‘Je kunt het wel’, zegt Turdi.

Er schijnt een zonnestraal over de veertjes van Saxi. Turdi maakt het gat in het nest nog wat groter. Nu voelt Saxi de warme lucht tot in zijn keel. De twee vogels kijken samen recht naar de zon. Het hele nest kleurt rood. En dan komt het in één keer als een echt lied uit de bek van Saxi:

‘Do re mi fa sol la si do.’
 Hij zingt de hele ladder omhoog. En dan weer terug omlaag:
 ‘Si la sol fa mi re do.’
 Saxi voelt hoe zijn hartje sneller slaat.

Buiten zwijgt de haan. De kippen zijn gestopt met scharrelen. De zwaluwen zitten op de rand van het dak. De valk hangt stil boven het veld. Allemaal luisteren ze naar de stem van Saxi.

‘Jij kunt heel goed zingen’, zegt Turdi.
 Saxi wordt zo rood als zijn rosse staart. Hij fladdert met zijn vleugels. De eikel is uit zijn keel.
 ‘Ik kan heel goed zingen’, zegt hij. ‘En morgen zing ik nog beter. En daarna winnen we samen de grote wedstrijd van de Beste Zangvogels.’
 Baf! Baf! De eikels vallen naast het nest alsof er een groot applaus losbarst.
 Baf! Baf! Baf!

Saxi steekt zijn kop uit het nest en oefent een nieuw liedje: ‘Fa fa si sol do do.’
 Turdi geeft hem een duwtje in de rug. Morgen vliegen ze samen zingend naar een warm land. Daar is de grote wedstrijd.

Alles gehoord?

- Hoe voelt Saxi zich aan het begin van het verhaal?
- Wat denkt hij van de andere vogels?
- Hoe geneest Saxi?
- Op het einde is Saxi niet meer onzeker. Hij durft meer. Hoe komt dat?
- Wat gaan ze doen in het warme land?

Nu jij!

- Wanneer denk jij wel eens dat je niets kunt?
- Wat kun jij wel goed?
- Wat heb je het afgelopen jaar bijgeleerd?
- Wat zou je nog graag goed willen kunnen?
- Wat ga je daarvoor doen?
- Wie zou jou daarbij kunnen helpen?

‘Ja, jij kunt het!’

VRIENDEN MOEDIGEN ELKAAR AAN

→ **Saxi voelt zich niet goed. Hij denkt dat hij niets kan. Maar Turdi pept hem op. Dat doen goede vrienden: ze moedigen elkaar aan. Turdi gelooft dat Saxi heel goed kan zingen. Hij supportert voor hem. Hij zegt dat Saxi de moed niet mag opgeven. Zo gelooft Saxi weer**

in zichzelf. Turdi laat de zon schijnen in het leven van Saxi. Zo kunnen ze uiteindelijk samen zingen. Dat is leuker dan alleen.
→ **Voor de voorlezer: wie heeft jou ooit aangemoedigd in je leven? Vertel erover.**

Wie is Saxi?

- Saxi is een nachtegaal. De Latijnse familienaam van deze zangvogel is *Saxicolinae*. Afgekort kunnen we hem dus Saxi noemen. Bovenaan is hij bruin, onderaan lichtgrijs. Zijn staart is ros. Je kunt hem van ver horen zingen. Hij herhaalt vaak dezelfde deuntjes, ook 's nachts. Hij verstopt zich meestal in het lage struikgewas. Daar bouwt hij zijn nest. Dat heeft een opening aan de kant waar de zon opkomt. Hij is nieuwsgierig. In de winter trekt hij naar Afrika. Als we hem horen zingen, weten we dat het weer lente is. Daarom houden verliefde koppeltjes van de liedjes van de nachtegaal.
- Hoe zou jij een nachtegaal als Saxi herkennen?
Tekenen hem terwijl hij zingt.

Doen!

- Wie kun jij aanmoedigen om iets heel goed te doen? Voor wie in je omgeving kun jij extra supporteren? Doe het!
- Maak zelf een melodietje of een liedje. Met wie kun je het samen leren zingen? Moedig elkaar aan om het zo gek en zo goed mogelijk te doen. Kun je zelf ook een instrument maken? Probeer het.

*Voor iedereen die probeert een goede vriend te zijn voor anderen.
Geluk zit in het delen van geluk.
Met dank aan mijn ouders, familie en vrienden voor het warme nest.
En aan alle mensen die mij inspireren om de vleugels uit te slaan.*

Leo Bormans

www.theworldbookofhappiness.com

www.leobormans.be

www.degeluksvogels.com

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt en Leo Bormans, 2016

Vormgeving: Kris Demey

Illustraties: Sebastiaan Van Doninck

ISBN 978 94 014 3791 2

D/2016/45/337

NUR 273 / 274